

Spreektekst Nelson Mandelabrug

Maandag 12 februari 2024

Gesproken woord geldt

Eerste termijn

Voorzitter,

Jarenlang hebben diverse ambtenaren en wethouders, ongetwijfeld met de beste bedoelingen en de kennis van destijds, gedacht dat onze Mandelabrug veilig was, of in ieder geval veilig genoeg, en dat de scheurtjes niet zodanig groot of diep of ernstig waren, dat directe grootschalige actie nodig was. We hadden ons assetmanagement niet op orde en college en raad werden niet goed geïnformeerd. Dat is een conclusie die er niet om liegt.

Onze eerste vraag aan de wethouder is dan ook: stond er in uw overdrachtdossier echt helemaal niets over de Mandelabrug?

Westenberg adviseerde extra ondersteuningspijlers aan te brengen. De Stadsbouwmeester zei “nee” vanwege de historische waarde van de brug en omdat groot onderhoud aan de brug in 2026 al gepland stond. Waarom heeft de stadsbouwmeester zoveel invloed, als er in een rapport aanbevelingen worden gedaan die over veiligheid gaan?

Ondertussen gingen en kwamen er ambtenaren. De kennis over de brug zat in hun hoofden, maar was niet verankerd in de organisatie, en sijpelde weg. Totdat iemand toevallig iets op een computer vond, dacht “dit vertrouw ik niet” en actie ondernam.

En toen, eind november 2022, stonden er opeens twee woordjes in een rapport, afgedrukt in hoofdletters, met grote gevolgen en hoge kosten: NIET VEILIG. Nu nam het college wel snel een kordaat besluit: we sluiten de brug en gaan ‘m veiligstellen. Omdat een gedegen risico-inschatting ontbrak, kon de conclusie ‘niet veilig’ echter op verschillende manieren worden uitgelegd.

Voorzitter, risico = kans x impact. Hoe groot is de kans dat iets gebeurt en hoe groot is dan de impact als het gebeurt?

De **kans** dat de Nelson Mandelabrug zou instorten was heel klein, maar de **impact** zou gigantisch zijn. Wie dan meer nadruk legt op de **kans**, zal uitkomen op een klein **risico** en zal de brug niet sluiten. Wie meer nadruk legt op de **impact**, schat het **risico** hoog in en sluit de brug wel. En dat laatste is gebeurd.

Het college vroeg op 2 december om 14u aan Rijkswaterstaat om nadere duiding van de rapporten, maar besloot om 16u al om de brug af te sluiten, terwijl er nog geen antwoord was van RWS. Waarom besloot het college het antwoord niet af te wachten? Dát snappen wij niet goed. Waarom niet even gewacht, waarom niet een nadere technische onderbouwing van het risico gevraagd?

Was er op dat moment sprake van een paniekreflex bij het college om de brug te sluiten, of niet? Misschien wel, maar als er iets was gebeurd met onze inwoners of de snelweggebruikers van de A12, dan was het leed niet te overzien en het land te klein geweest. Dat is in ieder geval niet gebeurd. Daar mogen we heel blij om zijn.

Er zijn volgens het rapport 9 conclusies te trekken, die het college voor zo'n 95% bevestigt. (alleen verschil van inzicht bij conclusie 5)

Er zijn ook 3 lessen geformuleerd, die het college omarmt. Er is al begonnen met het toepassen van de lessen; er wordt gewerkt aan een Strategisch beheerplan.

Ik wilde vragen hoe het zit met recent onderzoek naar de Balijbrug, de tunnelbak en de wat kleinere bouwwerken in Zoetermeer, maar vorige week ontving de raad een memo daarover. Goed om te weten dat het college ook de andere bruggen, viaducten en tunnels in Zoetermeer goed in de gaten houdt.

De PvdA concludeert over de evaluatie Mandelabrug: er ging veel mis, maar er ging ook veel goed. Er hadden zaken anders gekund – zelfs anders gemoeten, maar men was tijdens de werkzaamheden aan de brug gelukkig wél in control. Er was geen plan van aanpak, maar er zijn qua snelheid records gebroken, de kosten zijn grotendeels plausibel en er zijn geen gewonden gevallen. Daar is de PvdA blij mee.

Tweede termijn

Kennis die wegvloeit is een van de gevolgen van vergrijzing. Maar ook van de flexmarkt. Een ambtenaar gaat met pensioen of vindt een andere baan en wordt niet vóór zijn/haar vertrek al vervangen door een nieuwe ambtenaar. Daar waar geen warme overdracht plaatsvindt tussen de vertrekkende en de nieuwe werknemer gaat er onherroepelijk kennis verloren.

Wij hopen dat het college ook hiermee meer rekening houdt dan voorheen. Kan de wethouder daar nog wat over vertellen?

En mijn laatste vraag aan de wethouder is: hoe is de bedrijfscultuur op het stadhuis nu? Komen signalen nu eerder bij het college terecht dan voorheen?

Want ook al zijn er geen gewonden gevallen, heel veel Zoetermeeders hebben wel **last** gehad van de werkzaamheden aan de Mandelabrug. En dat was waarschijnlijk niet nodig geweest. We hebben een dure les geleerd. Beter onderhoud leidt tot minder extreme oplossingen en minder kosten. De PvdA zegt het regelmatig: Preventie is bijna altijd beter dan repressie. Of in gewone taal: voorkomen is beter dan genezen.